

УДК 821.111.791.43.01

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2020-8.10>

МІСТЕРІАЛЬНИЙ ЖАНРОВИЙ ПАТЕРН РОМАНУ "THE TRUTH ABOUT THESE STRANGE TIMES" АДАМА ФОУЛДСА

Дроздовський Дмитро Ігорович

кандидат філологічних наук,

науковий співробітник відділу західних і слов'янських літератур

Інституту літератури імені Т. Г. Шевченка Національної академії наук України

вул. М. Грушевського, 4, Київ, Україна

У статті запропоновано розгляд роману "The Truth about These Strange Times" сучасного британського автора Адама Фоулдса в контексті теорії жанрового патерну. Автор розробляє концепцію, відповідно до якої в річищі сучасного британського роману реактуалізовано жанровий патерн містерії, яка експлікує мотив шляху задля власного морального розвитку й формування нової ціннісної парадигми життя. Містерію трактовано як метажанрову форму. Говард МакНеймі, протагоніст роману А. Фоулдса, проходить шлях складних життєвих колізій: від аутсайдера без життєвої мети до людини, яка здобуває сенс життя. Поріч із Говардом у романі показано образ юнака Соула, який тренує власну пам'ять, щоб перемогти на чемпіонаті. Соул – представник типу персонажів із постпозитивістським типом світосприйняття; він максимально повно сприймає реальність та аналізує її, щоб досягнути успіху. Теорія жанрового патерну постає важливим науковим здобутком вітчизняного літературознавства, яка пропонує по-новому поглянути на принципи періодизації культурно-історичних періодів, зокрема в аспекті переходу постмодернізму в постпостмодернізм. Містерія, як і карнавал, реалізує себе в дискурсі сучасного британського роману через жанрову модифікацію, яка зберігає зв'язок із ядром містеріального патерну (мотив переродження, морального зростання; пошук сенсів, які реалізують наближення персонажа до «духовної» царини, до потенціювання власного духу в категоріях морального перетворення від «гріховного» до «спокутаного» й «очищеного», що передбачає подолання земних випробувань). У статті аналізовано погляди різних науковців на теорію патернів у культурології та психології, а також окреслено методологічну перспективу представленої теорії для літературознавства. Вперше роман "The Truth about These Strange Times" аналізовано в парадигмі постпостмодерністських світоглядних орієнтирів (медикалізація оповіді, розкриття особливого типу пам'яті та свідомості персонажів, їх раціоналізація дійсності та її сприйняття в постпозитивістській площині) та естетичних настанов.

Ключові слова: постпостмодернізм, сучасний британський роман, Адам Фоулдс, теорія жанрового патерну, містерія.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності.

У західному літературознавстві досі не визначено чіткої демаркаційної лінії між постмодернізмом [7, 5] і періодом, який прийшов на зміну цій культурно-історичній епосі. Найбільш обґрунтованими в науці є міркування, пов'язані з трагедією 11 вересня 2001 р., що стала політичною демаркаційною лінією між постмодернізмом і постпостмодернізмом. Проте ця історико-політична межа, зумовлена трагічною подією світового значення, не може пояснити світоглядно-естетичних орієнтирів постпостмодернізму, зокрема ж у царині літератури й у річищі літературного процесу. З огляду на це важливо знайти відповідь на питання про межу й критерії визначення постпостмодернізму в системі літературознавчої методології й теоретичної думки, а не в екстралітературознавчих контекстах, які, безперечно, мали важливий вплив на окреслення «ідеології» нової епохи (вживаючи поняття «ідеології» як один із параметрів соціо-

культурної реальності, за С. Жижеком). Проте подія, що сталася 11 вересня 2001 р. у США, хоча й має важливе значення в плані історичного переходу постмодернізму в нову форму, не може до кінця пояснити світоглядних змін, а також тих трансформацій, що безпосередньо стосуються хронотопу літературного твору або ж і літературного процесу в цілому. У такому разі представлені науковій аудиторії попередні дослідження автора, здійснені на матеріалі британських романів, написаних після 2000 р., дають підстави схарактеризувати межу між постмодернізмом і постпостмодернізмом з огляду на теорію жанрового патерну. Жанровий патерн, на думку автора концепції, буде тим епістемологічним ядром і водночас літературно-естетичним і художнім чинником, що визначатиме трансформацію постмодернізму.

Теорія жанрового патерну є результатом теорії психологічних та культурних патернів (Е. де Боно, А. Крьобер і К. Клакхон), що дає підстави у XXI ст. по-новому проаналізувати принципи

періодизації культурно-історичних епох. Епістемологічним центром теорії є уявлення про змінюваність жанрового патерну як ядра літературного процесу культурно-історичного періоду. Жанровий патерн постає тим центром, який, зазначаючи змін і трансформацій, модифікацій та відхилень від первісної форми, залишається носієм пам'яті про метажанр. Теорія метажанрів лише набуває свого розвитку у вітчизняній науці (Б. Шалагінов [4], Т. Бовсунівська [1]), проте загалом має важливі перспективи в контексті осмислення нової культурно-історичної ситуації, що прийшла на зміну постмодернізму. Розумію, що зараз доволі важко окреслити, чи те, що приходить на зміну постмодернізму, є періодом чи переросте в окрему епоху, чи це є пролонгацією доби Модерну. Проте в західній теоретичній літературі з'являється дедалі більше праць, де представлено поняття «постпостмодернізм» (у компендіумі "The Routledge Companion to Twenty-First Century Literary Fiction" цей термін згадано кілька разів [8, 2-3, 44, 110-11, 220-222]).

У романі А. Фулдса "The Truth about These Strange Times" («Правда про ці дивні часи», 2007) представлено так само персонажа з особливим типом світосприйняття, точніше з особливою пам'яттю, яка фіксує максимально повно реальність, аналізуючи її раціонально, аналітично розкладаючи проблеми на кластери, яким прагне дати раду персонаж. Ідеться про реактуалізацію постпросвітницького розуму, який фіксує реальність, бо має фізіологічне відхилення, представлене в специфічному типі пам'яті персонажа. Відповідно, ідеться про відхилення в генетичній організації, відхилення в роботі мозку, що відповідають за запам'ятовування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

На думку Т. Бовсунівської, «теорія патернів має прямий стосунок до креативного, зокрема жанрового, мислення. Людська пам'ять заснована на принципі патерну. Накопичення слідів інформації, що промайнула, відбулась, здійснилась колись, формують утворення, які й називаються патернами. Патерн закладає принцип смислопородження, чим істотно відрізняється від поняття «канон», адже останній фактично вичерпується сенсом «кліше». Патерни характерні для латерального (творчого, нестандартного) мислення, оскільки ведуть нас від кліше, від канону – у сферу чистої вигадки. Теорію патернів активно розробляли Е. де Боно у сфері психології, а у сфері культури – теорію культурних патернів розробляли А. Крьобер і К. Клакхон» [1, 207]. «Е. Де Боно сформулював провідну властивість патернів: здатність актуа-

лізуватися в цілому тоді, коли покликається до життя лише якась його частина» [1, 207].

Теорія жанрового патерну пропонує уявлення про чинник, який детермінує перехід однієї культурно-історичної доби в іншу. Так, не викликає сумніву (І. Кропивко, Т. Бовсунівської, Ф. Штейнбука та ін.) погляд на постмодернізм як період, у центрі якого є карнавал. Карнавал постає не лише принципом організації художнього нарративу, а й також чинником жанрового характеру, який, відповідно до поглядів Б. Шалагінова, про що вже зазначалося раніше, варто схарактеризувати як метажанр. Метажанр означає, що в лоні літературного процесу постмодерного періоду йдеться про реактуалізацію певних модифікацій карнавалу як середньовічно-ренесансного явища, на чому наголошував ще М. Бахтін. Дослідник «зумів побачити такі джерела жанру (ідеться про роман. – Д.Д.), які до нього ніхто не виділяв. Зокрема, народну сміхову стихію, амбівалентність сміху тощо. Згідно з його концепцією, жива сучасність все ж знаходила собі вихід на поверхню літератури, і для цього вона використовувала «низьку» стихію народної культури з усіма притаманними їй засобами» [1, 176]. Метажанрова природа містерії як патерну, що визначає жанрове ядро роману на сучасному етапі, стосується не стільки сміхової культури, експлікованій у карнавальному дискурсі, скільки християнської («високої») стихії, що передбачає християнську релігійну основу, Біблійну ідею Шляху як наближення до Христа, Царства Божого. Шлях у такому разі і є формою очищення, розкриття в собі «бісівського», того, що є несправжнім, що не стосується справжніх життєвих цінностей (як у «Королі Лірі» В. Шекспіра). Містерія передбачає не «низ» соціальної дійсності, а «верх», тобто актуалізує ідею власного розвитку задля якого потрібна наявність певного ідеалу. Така тенденція підтверджена тим, що сучасний роман Великої Британії оприявнює ідею пошуку сенсів персонажами, що дає можливість сформулювати порядок, мінімізуючи хаос навколо себе. Орієнтованість на пізнання математичних і фізичних законів життя, нейробіологічних і медичних досліджень не вичерпує усієї складності постпостмодернізму, проте окреслює один із векторів його розвитку, на чому я наголошував раніше [2]. «Ще однією складністю на шляху жанрового визначення сучасних творів є залучення позалітературних чинників. Зрощування роману із психоаналізом, живописом, фотографією чи іншими видами мистецтва, комп'ютерними технологіями чи нейробіологічними відкриттями підносить

його формозначенні ознаки на новий рівень, оскільки такий роман замість жанрового засадничого патерну використовує патерни іншого, альтернативного знання, позалітературного походження» [1, 445]. Зазначені тенденції знаходять своє літературне зображення в романах І. Мак'юена, М. Генддона, Д. Мітчелла, про що йшлося в попередніх дослідженнях [2].

Концепція М. Бахтіна має важливе значення для розвитку теорії жанрового патерну: карнавал як метажанр визначає світоглядно-філософський, жанровий, оповідний рівні твору. Натомість на зміну постмодернізму з'являються твори, у яких виразним є метажанровий патерн містерії, що передбачає центральність певних тенденцій, що визначають специфіку середньовічної містерії, але також мають стосунок і до сучасного періоду. Я вже зауважував, що одним із центральних чинників містерії як метажанрового патерну доцільно говорити про мотив шляху від «земного» до «небесного», послуговуючись специфікою світосприйняття середньовічної людини. Цей шлях репрезентовано і в «Божественній комедії» Данте, і в трагедіях В. Шекспіра («Король Лір»). Містерія уможлиблює «очищення» душі та свідомості, перехід на якісно вищий щабель власного духового розвитку. Типологічно такий шлях, його літературна репрезентація зокрема, близький до ідеї потенціювання Гегеля, ідею переходу та еволюції матерії в Шеллінга, а отже, загалом ідеться і про уявлення про творчий характер розуму, що обґрунтував І. Кант. З огляду на це в дискурсі літературного процесу, що приходить на зміну постмодернізму, доцільно було б припустити реактуалізацію ідей німецького романтизму, який мав важливий вплив на філософію доби Модерну, що дослідили Б. Шалагінов, Є. Волощук та ін. У сучасних теоретичних компендіумах на кшталт «The Routledge Companion to Twenty-First Century Literary Fiction» [8] також британські теоретики наголошують на тому, що філософія Канта має важливий вплив на розвиток реалістичних тенденцій сучасної британської прози.

Формулювання мети і завдань статті: на матеріалі роману «The Truth about These Strange Times» А. Фюлдса розкрити вияви містеріального патерну та його модифікації в річищі постпостмодернізму. Зазначена мета передбачає реалізацію таких завдань: окреслити концептуальні засади теорії жанрового патерну; визначити жанрові модифікації містерії в романі А. Фюлдса.

Виклад основного матеріалу. Теорія жанрового патерну в українському літературознавстві представлена в роботах Т. Бовсунівської, яка фактично ставить пропоновану теорію в центр

своїї монографії «Теорія роману». За Т. Бовсунівською, «жанровий патерн – це концептуально зумовлена смислоструктура когнітивної моделі жанру, яка представляє тенденцію його формату змістотворення і не є завершеним трафаретом. Жанровий патерн не існує без повторення. При цьому йому не властива неконкретність/неприсутність архетипу, який сам ніколи не виходить на поверхню, породжуючи архетипові образи. Патерн – це реальний зразок жанру, який може не відтворюватися в тексті. Архетип – це віртуальний зразок, який також безпосередньо не відтворюється текстом. Проте патерн – це повторюваність комбінацій, функцій та елементів жанрової системи, тобто цілком конкретних смислоструктур» [1, 208-209]. В аналізованому теоретичному дослідженні Т. Бовсунівської йдеться також про аналіз роману post-постдоби. Дослідниця окреслює анаморфозу як визначальну рису сучасного літературного процесу. «Анаморфоза відіграє значну роль у сучасному жанровому мисленні» [1, 211].

Ідучи за С. Жижеком, Т. Бовсунівська послуговується поняттям «ідеологічної анаморфози» (ідеться про працю «Возвышенный Объект Идеологии», с. 41). «Жанрова модифікація – це авторська проекція ідеологічної анаморфози з обов'язковим використанням певної суми трансформацій та певного засадничого жанрового патерну» [1, 215].

Ідея містерії як метажанрового патерну передбачає наявність у творі особливого хронотопу, у якому відбувається перетворення світу, руйнування «старого» й побудова «нової» реальності, до якої персонажі входять, маючи «очищений розум» (свідомість). Ідея очищення реалізує мотив «розгрішення», який на сучасному етапі трансформувався в мотив конструювання нового типу соціокультурної та політичної ідентичності, що властива персонажам постпостмодерністських творів.

В «Адама Фюлдса стрімко висхідна репутація одного з найвизначніших новелістів двадцять першого століття» [7, 144]. Як зауважує Домінік Гед (Dominic Head), сам письменник зазначив в інтерв'ю "The Guardian": «Через опис реальність руйнується й відтворюється наново відповідно до того, як ти, автор, забажеш» (цитую за компендіумом [7, 143]). У романі "The Truth about These Strange Times" («Правда про ці дивні часи», 2007), який є першим в авторському доробку, йдеться про репрезентацію низки соціально-психологічних проблем, які належать до топових у британському суспільстві. У романі зображено двох головних героїв: Соула Довсона-Сміта,

якому 10 років, та Говарда МакНеймі (Howard McNamee), якому двадцять вісім. Говард «має зайву вагу й травми, детерміновані його дитинством у Глазго» [7, 143]. У романі представлено спробу реактуалізувати романтичну традицію, а також дискурс сентименталізму, біля джерел якого – «Джозеф Ендрюс» Томаса Філдінга (1742). Мотив «емоційної нестабільності» [7, 147] розкритий у низці романів Фоулдса (як "The Quickening Maze", 2009), але поруч із цим маємо новий тип *іншування*, які репрезентує новелістика А. Фоулдса. Передусім ідеться про оприявлення «Іншого», який прибуває з Росії й у романі відповідно до жанрової парадигми кримінальних романів (детективів) асоціюється зі світом російської мафії. Водночас іншим у романі "The Truth about These Strange Times" є також і підліток, який має особливий тип пам'яті: він здатний запам'ятовувати все, що з ним відбувається, й довго тримати в пам'яті фрагменти з минулого. По суті, маємо черговий приклад особливого «розуму», який має здатність глибше пізнавати реальність, принаймні схоплювати значно більше її часових локусів і тримати їх у пам'яті, щоб потім вибудувати цілісну картинку дійсності.

«Твори із виробленою жанровою схемою (як, наприклад, історичний роман тощо) використовуються в сучасних жанрових схемах на засадах ідеологічної анаморфози, де здобутки їхнього жанрового окреслення, що давно мисляться як константи, піддаються своєрідному викривленню, оскільки анаморфоза не змінює класичні жанри, не намагається переписати їхній канон, а навпаки, зберігає всі константи, видозмінюючи світоглядні координати їхнього сприйняття настільки, що читач не впізнає залучений класичний канонічний жанр» [1, 444].

Жанровий патерн «не представляє собою кліше чи якусь іншу застиглу форму, а тільки досвід класичних ознак якогось жанру, співвіднесення з яким у новоутвореному жанрі відчутне настільки, що можна стверджувати його первісний естетичний та ідеологічний сенс у цьому тексті. Засадничий жанровий патерн власне й фокусує позицію ідеологічного анаморфічного викривлення» [1, 445].

Шлях, який у романі "The Truth about These Strange Times" проходить Говард, протагоніст, містить ознаки містеріальної модифікації. Безперечно, сьогодні, говорячи про літературу XXI ст, важливо усвідомлювати, що в ній репрезентовано соціальні міфи та стереотипи (імагологічні), які мають стосунок до нинішньої доби. Так, однією з перешкод на шляху Говарда до утвердження в собі доброти й чеснот, є

ув'язнення, яке стається після того, як Говарда звинувачують у педофілії після випадку в готелі, у якому Говард перебуває разом із Соулом. Люди навколо протагоніста не здатні сприйняти стосунків між підлітком (10-річним юнаком) і 28-річним невдахою, який потребує Соула для того, щоб віднайти моральну основу у власному житті. Світ навколо Говарда в романі показано як боротьбу усіх з усіма, як постійні протистояння й боротьбу за виживання. Домінік Гед називає такий світ «вовчим» ("dog-eat-dog world", [7, 144]). У романі наявний мотив міграції, що відповідає традиціям постколоніального британського роману, а також тим проблемам сучасного світу, які постають об'єктом осмислення й художньої репрезентації в сучасних авторів. Проте мотив міграції в романі пов'язаний із мотивом незаконного переміщення, порушення норм, російською мафією, яка в Західному світі постає стереотипним образом мафії, що проникає в британський світ. Зв'язок Ірини (представниці світу російської мафії) та Говарда завершується історією віднайденого сенсу у власному житті. Якщо на початку роману Говард постає виразним представником втраченого молодого поліття, якому випало жити в час економічних і соціальних негараздів, то у фіналі Говард уже є тим, хто здобуває в собі силу духу й стає людиною, котра усвідомила цінності життя. Змінюється навіть його портретна характеристика: "*She couldn't help noticing, as they stopped out through sliding doors into a bitter, damp wind, that Howard, wearing only a short and no jumper or coat, didn't seem to feel the cold, like a true Russian*" [5, 334]. Отже, маємо мотив перевтілення, морального очищення, шлях до якого пролягав через спілкування з Соулом, через ув'язнення та інші життєві колізії й потрясіння.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Розгляд сучасного літературного процесу Великої Британії в площині теорії жанрового патерну дає підстави стверджувати, що аналіз романного хронотопу, специфіка трансформацій у житті протагоніста в романі "The Truth about These Strange Times" Адама Фоулдса, potwierджує ідею зміни постмодернізму, епістемологічним центром якого є метажанровий патерн карнавалу, на постпостмодернізм, у центрі якого – містеріальний патерн. Говард МакНеймі від невдахи й маргінала, який не має сенсу в житті, стає чоловіком, який утверджує всередині себе добро як найвищу чесноту й важливий чинник цінніснонаповненого життя. Містерія в романі постає у вигляді жанрової модифікації (Т. Бовсунівська). Теорія жанро-

вого патерну дає підстави по-новому поглянути на принципи періодизації літератури, на класифікацію культурно-історичних періодів. Сучасний британський роман дає підстави стверджувати, що експліковані в його лоні ідея пошуку

сенси персонажами, мотив внутрішнього шляху, який передбачає моральне становлення й розвиток чеснот, утверджують ідею містерії як метажанрового патерну, що прийшов на зміну карнавалу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бовсунівська Т. В. Теорія роману; навч. посіб. Київ: ВПЦ «Київський університет», 2017. 448 с.
2. Дроздовський Д. Постмодернізм vs постпостмодернізм: світоглядно-філософські відмінності (на матеріалі сучасного британського роману). *Філологічні трактати*. 2019. Т.11, №3-4. С. 32-40. DOI: [https://doi.org/10.21272/Ftrk.2019.11\(3-4\)-4](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2019.11(3-4)-4)
3. Жижек С. Возвышенный Объект Идеологии. Москва: Художественный журнал, 1999. 234 с.
4. Шалагінов Б. Авангард і літературний мейнстрім XXI століття. *Всесвіт*. 2011. № 9-10. С. 220-226.
5. Foulds A. *The Truth about These Strange Times*. London: Weidenfeld & Nicolson, 2007.
6. Kroeber A. L. and Kluckhohn C. *Culture, a Critical Review of Concepts and Definitions*. Cambridge, MA: Harvard University, 1952. 324 p.
7. *The Contemporary British Novel Since 2000*; edited by James Acheson. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2017. 214 p.
8. *The Routledge Companion to Twenty-First Century Literary Fiction*; edited by D. O’Gorman and R. Eaglestone. London-New York: Routledge, 2018. 474 p.

REFERENCES

1. Bovsunivska, T. V. (2017). *Teoriia romanu; navch. posib. [Theory of the Novel; textbook]*. Kyiv: VPTs «Kyivskyi universytet». 448 s. [in Ukrainian]
2. Drozdovskyi, D. (2019). Postmodernizm vs postpostmodernizm: svitohliadno-filosofski vidminnosti (na materialii suchasnoho brytanskoho romanu) [Postmodernism vs Post-Postmodernism: Worldview and Philosophical Differences (on the Material of the Contemporary British Novel)]. *Filolohichni traktaty [Philological tractates]*. T.11, №3-4. S. 32-40. DOI: [https://doi.org/10.21272/Ftrk.2019.11\(3-4\)-4](https://doi.org/10.21272/Ftrk.2019.11(3-4)-4) [in Ukrainian]
3. Zhyzhkek, S. (1999). *Vozvyshennyj Obiekt Ideologii*. Moskva: Khudozestvennyj zhurnal. [in Russian]
4. Shalahinov, B. (2011). *Avanhard i literaturnyi meinstrim XXI stolittia [Avant-garde and literary mainstream of the XXI century]*. *Vsesvit*. № 9-10. S. 220-226. [in Ukrainian]
5. Foulds, A. (2007). *The Truth about These Strange Times*. London: Weidenfeld & Nicolson.
6. Kroeber A. L. and Kluckhohn C. (1952). *Culture, a Critical Review of Concepts and Definitions*. Cambridge, MA: Harvard University. 324 p.
7. *The Contemporary British Novel Since 2000* (2017). Ed. by James Acheson. Edinburgh: Edinburgh University Press, 2017. 214 p.
8. *The Routledge Companion to Twenty-First Century Literary Fiction* (2018). Ed. by D. O’Gorman and R. Eaglestone. London-New York: Routledge. 474 p.

THE MYSTERIOUS GENRE PATTERN IN ADAM FOULDS NOVEL “THE TRUTH ABOUT THESE STRANGE TIMES”

Drozdovskyi Dmytro Ihorovych

Candidate of Philological Sciences,

Academic Fellow at the Department of World Literature

Shevchenko Institute of Literature of the National Academy of Sciences of Ukraine

Str. M. Hrushevskiyi, 4, Kyiv, Ukraine

In the paper, the author has discussed the novel “The Truth about These Strange Times” by the contemporary British author Adam Foulds in the genre pattern theory context. The author develops a concept according to which the mystery genre pattern is reactivated in the discourse of the contemporary British novel, which explains the motive of the path for character’s moral development and the formation of a new value paradigm of his or her life. Mystery is interpreted as a meta-genre form. Howard McNamee, the protagonist of Foulds’s novel, passes through life conflicts: from an outsider without a life goal to a person who acquires the meaning of life. Along with Howard, the novel demonstrates the image of a young man, Saul Dawson-Smith, who trains his own memory to win the championship. Saul is a representative of the type

of characters with a post-positivist type of worldview; he perceives reality as fully as possible and analyzes it in order to achieve life success. The memory specifics make it possible to remember a large details number and facts. The genre pattern theory is an important scholar's literary achievement criticism, which offers a new look at the periodization principles at cultural-historical periods, in particular in terms of the transition from postmodernism to post-postmodernism. Mystery, like carnival, realizes itself in the discourse of the contemporary British novel through a modification genre that provides the connection with the mysterious core pattern (the rebirth motive, moral growth; meanings search that brings the character closer to the "spiritual" sphere, moral transformation from "sinful" to "redeemed" and "purified"). The author has analyzed the views of various scholars on the patterns theory in cultural studies and psychology, as well as has outlined the methodological perspective of the theory for literary criticism. For the first time, "The Truth about These Strange Times" is analyzed in the post-postmodern paradigm worldviews (medicalization of the narrative, revealing a special type of memory and consciousness of the characters, their rationalization of reality and its perception in the post-positivist aspect) and aesthetic guidelines.

Key words: post-postmodernism, contemporary British novel, Adam Foulds, genre pattern theory, mystery.